

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց  
Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ  
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial  
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով  
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

22784

331.1

U-89

APM  
1-493a

ՀԿԱ 1933թ.

331-1

Ա-89

1-493a

05/08/1933  
1007

# ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ

## ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ՊԵՏՏՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆԻ ԲԱՆՎՈՐ ԾԱՌԱՑՈՂ-  
ՆԵՐԻ ՑԵՎ Ճ. Տ. Ս. ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՀԱՍՏԱՐ

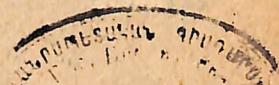
(Տարածվում է 545 բանվոր ծառայողի վրա)

320/40

22942

1933

ՑԵՎ  
ՑԵՎ



25 FEB 2013

22784

Տպագրիչների արհմիւրյան 1933 թ. ապրիլի 5-ի  
վորոշութեալ

Արձանագրելով 1933 թ. կոլպայմանագրերի վե-  
րաբերք ան կամաց անխայի ընթացքում ձեռք բերված  
նվաճումները՝ պլանների կատարման, վորակի լա-  
վացման, աջազգիստիլինայի բարձրացման և կուլ-  
տուրական ապահովանելի լավացման դուրսում,  
ժիշտամանակ խոշոր քաղաքական-անտեսական նշա-  
նակություն տարած 1933 թ. կոլպայմանագրերով ըն-  
դունված պարագաներությունների կատարմանը՝  
առաջարկել կենտ. վարչության անդամներին, գոր-  
ծարկում-առկանելու մասին գերակումներին, պրոֆեկտու-  
մերություններին և ՀԾՍ-ի անդամներին՝ ամենորյա կոն-  
կրետ հակողություն սահմանելու կողմերի կողմերից  
վերցված պարտավորությունները ժամանակին և ան-  
թերի կատարման վրա, միջոցներ ձեռք տոնելով՝  
հաջացած խախտումները տեղն ու տեղը վերացնելու  
համար:

Հ Արմ.

## ՀԱՎԱԳԵԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Կոլպայմանագրերը լրիվ կատարելու  
միջոցով «Աւերջ գնել գիմաղուկությանը»,  
արմտոտախիլ անել հավասարեցումը,  
բարեկավել աշխատանքի կազմակերպու-  
մը, ճիշտ բաշխել ուժերը հիմնարկ-ձեռո-  
նարկության մեջ և բարձրացնել բան-  
վործառայողների կուլտուր-կենցաղար-  
յին պայմանները»:

ՍՏԱԼԻՆ

1. Սույն հավաքական պայմանագրի ընթացում և մի կողմից Հայաստանի Տպա-  
գրիչների Արհմիւրյան Պետքատի տպա-  
րանի մեջցայլ գործարկումի նախագահ Ա.Ք-  
ՏԱՅԵՍ ԳՅՈՒՒԿԻ ԶԱՅՆՑԱՅՆԻ. Վորակս «պրով  
կազմակերպություն» և մյուս կողմից՝ Պետ-  
քատի գիրեկտորի տեղակալ Լելոն Ռեան-  
յանի ու տպարանի գիրեկտոր ԶԱ-  
ՎԵՆ ՄԱՐՈՒԽԱՆԻ միջև, վորակս «ձեռ-  
նարկություն» հետեւյալի մասին.—

2. Սույն կոլպայմանագրի հիմնական

3

263-87

ՀԿԲ. Բ

Նպատակն ե ապահովել Պետհրատի տպարա-  
նի 2-րդ հնդամյակի 1-ին տարվա, ինչպես  
նաև պետական Հրատարակչության 1933  
թ. արտադրական տնտեսական և ֆինանսա-  
կան, Հրատարակչական պլանների կատա-  
րումն ու գերակատարումը։ Առաջադրանք-  
ներ, վորոնք դրված են բանվոր դաստիար-  
դի և աշխատավոր մասսաների առաջ ժո-  
ղովրդական տնտեսության բոց վերակառուց  
ման, յերկրի ինդուստրացման՝ գյուղա-  
տնտեսության սոցիալիստական վերակա-  
ռուցման և ընկ։ Մտալինքում պատմական 6  
ցուցմունքների ու Համ. Կ(բ)Կ ԿՎՀ հուն-  
վարյան միացյալ պլենումի վորոշումների  
լիակատար իրականացման հիման վրա՝ ա-  
պահովել բանվոր դաստիարդի նյութական  
և կուլտուր-կենցաղագյին վիճակի հետագա-  
անչեղ բարելավումը։

Յենելով վերոհիշյալից Պետհրատի Վար-  
չությունը, տպարանի գիրեկցիան, գոր-  
ծարկումը, բանվոր-ձառայողներն ու ՃՏՄ-ն  
պարտադրություն են սուանձնում լրիվ կեր-  
պով կատարել 1933 թ. արդֆինանսների  
քանակական և վորակական ցուցանիշները և  
բանվորության կողմից առաջարկված ու  
տնտեմարմնի կողմից ընդունված հանդիպա-  
կան պլաններից բղխող առաջարկություն-  
ները։ Միաժամանակ խոշոր նշանակու-

թյուն տարով Հունվարյան պլենումի վորո-  
շումների կենսագործմանը, վորակական  
ցուցանիշների կատարման ուղղությամբ,  
տպարանի բանվոր-ձառայողները պարտա-  
վոր են լավացնել ամբողջապես և բարձրաց-  
նել տպագրական արտադրանքի վորակը  
1933 թ. հայտարարելով վորակի բարձ-  
րացման տարի, հետ չթողնելով քանակական  
ցուցանիշները։

1. ԿՈՂՄԵՐԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.

3. Կոլպայմանագիրը կնքվում է փո-  
խագործ պարտավորությունների կատար-  
ման հիմունքներով և կողմերը պարտավոր-  
վում են ձեռք առնել բոլոր միջոցները, վոր-  
պեսզի առնվազն 100 տոկոսով կատարվի  
ընդունված պլանների հետեւյալ հիմնական  
ցուցանիշները։

ա) Տալ տարբեկան ընդհանուր արտա-  
դրանք 1,653,297 ռ. (1932 թ. 1,475.937  
ռ. դիմաց)։

բ) բարձրացնել աշխատանքի արտա-  
դրողականությունը 12 տոկոսով (1932 թ.  
Համեմատ)։

դ) Բարձրացնել բանվորների միջին աշ-  
խատավարձը 4 տոկոսով։

դ) Իջեցնել արտադրանքի ինքնարժեքը  
—1,3 տոկոսով։

ե) Բանութի թվակիցն աճումը 391 մարդ  
(1932 թ. 363-ի դիմաց) :

4. Կողմերը պարտավորվում են Յ-րդ  
կետում ընդունված առաջադրանքները կա-  
տարել միանձնյա դեկավարությունն ու  
տնտհաշվարկն անշեղորեն և հաստատուն  
կերպով կիրառելու, աշխատանքի մեքենա-  
յացման, աշխատանքի պրոցեսների կանոնա-  
վոր կազմակերպման, աշխատանքի պրոլետա-  
րական գիտականինան ուժեղացնելու, աշխա-  
տավարձի վորոշ ողակներում նկատվող՝  
«ձախ» հավասարեցումը վերացնելու, դե-  
մագրկությունը հիմնովին արմատախիլ ա-  
նելու միջոցով, վառելանյութի, եներ-  
գիայի, հում նյութի, թղթի, ներկերի և  
այլնի ոգտագործման ասպարիդում խնա-  
յողության խիստ ոեժիմ մտցնելու, ներքին  
ռեսուրանները և արտադրության տեխնիկա-  
կան կարողությունն առավելագույն չափով  
հայտաբերելու ոգտագործելու միջոցով:

5. Յեներով արդեն աշխատանքի մեթոդ  
դարձած սոցմբցման ու հարածայնության  
նշանաբանից Փետհատի բանվոր-ծառա-  
յողները պարտավորվում են վերջ տալ ու-  
շացումներին, պայքարել սիմուլացիայի և  
կեղծ հարվածայնության դեմ, ել ավելի  
ուժեղացնելով հարվածայնությունը, կա-

տարելով ներքին կանոնադրությամբ ըն-  
դունված բոլոր կետերը:

6. Պետհատի վարչության և տպարա-  
նի բանվոր-ծառայողները՝ Յերեվանի կոո-  
պերացիայի աշխատանքները ուժեղացնելու  
և բանմատակարարումը կանոնավորելու հա-  
մար պարտավորվում են բան-բրիգադների  
միջոցով իրաս հսկողություն սահմանել  
տպարանի փակ ճաշարանի, բուֆետի, փակ  
խանութի, հացի կրաքակի, կոչեկի վերանո-  
րոգման արհեստանոցի և այլնի աշխատանք  
ների վրա, իր ժամանակին մուծելով կոո-  
պերացիայի փայտագմարները:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅ.— 1. Տպարանի դի-  
րեկցիան և գործարկումը պարտավոր-  
վում են միջոցներ ձեղք առնել տպա-  
րանի բոլոր բանվորներին, և արտադրու-  
թյան մեջ աշխատող ծառայողներին կը-  
ցելու փակ խանութին և ճաշարանին:

2. Տպարանից առաջ քաշված այն ըն-  
կերները, վորոնք աշխատում են այլ  
հիմնարկներում այդպիսիները ճաշա-  
րանին և փակ խանութին չեն ամրաց-  
վում:

2. ԱԴՄԻՆԻՍՏՐԱՑԻԱՅԻ ՊԱՐՃԱՎՈ-  
ՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

7. Արդիքինալանի 100 տոկոսով կատա-  
րումը ձեռնարկության կողմից ապահովե-

յու Գամար, առարարանի աղմինիմարացիան  
պարտավոր և ժամանակին միջոցներ ձեռ-  
նարկել, վորպեսզի ճիշտ կազմակերպվեն  
արտադրության պլոցեսները, հիմք ունե-  
նալով տնտեչաշվարկն ու սոցուցիոնալացու-  
մը, ապարանն ապահովելով հում նյութով  
(նյութ, թուղթ, ներկ, տառեր, գործիքներ,  
վառելանյութ և այլն) :

8. Դիրեկցիան պարտավոր և տարվա  
սկզբին արդգիտականներն իր հիմնական ցու-  
ցանիշներով հասցնել ցեխերին և դադարահ-  
ներին :

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Պլանների կա-  
տարման և սոցմշցման արդյունքների  
մասին աղմինիմարացիան առնվազն  
15 որը մեկ անգամ ցեխերի ժողովնե-  
րում, բրիգադաններում, արդիորհըր-  
դակցություններում և կոլեկտիվի ժո-  
ղովներում պարտավոր և տալ ա-  
ռանձին գեկուցումներ :

9. Մշտական վերահսկողություն սահ-  
մանել տպարան մտնող բոլոր տեսակի ապ-  
րանքների և նյութերի վորակի վրա, նշա-  
նակելով այդ գործի համար հատուկ պա-  
տասխանատու անձ : Վատորակության դեպ-  
քում մատակարարող որդանների դեմ խիստ  
միջոցներ ձեռք առնել և արդպիտիների հար-  
ցը հանձնել դատախազության (համաձայն

ամսուհաշվարկի նկատմամբ դայություն ունե-  
ցող որենքների) :

10. Սիստեմատիկաբար կատարել հա-  
տուկ հաշվառում սոցմշցման ու հարվածայ-  
նության արդյունքների մասին, պահել տը-  
պարանի արտադրական խորհրդակցություն  
ների, վորոշումների և առաջարկությունների հաշվառման հատուկ մատյան, այդպի-  
սիները կատարել առանց ձգձգումների այդ  
աշխատանքները հանձնելով հատուկ մար-  
դու :

11. Հարվածայինների պարզեատրման  
Փոնդը ոգտագործել առանձին յեռամսյակ-  
ների պլանների կատարման արդյունքները  
պարզելուց հետո, Փոնդի ոգտագործումը  
թույլատրվում է արտադրական խորհրդակ-  
ցության և գործարկումի համաձայնությու-  
նից հետո :

12. Ամեն կերպ ոժանդակել աշխատանքի  
սոցիալստական ձևերի տարածմանը (հար-  
վածային բրիգադաներ, որինակելի արտա-  
դրանքի բրիգադաներ, տնտեչաշվարկի բրի-  
գադաներ, ցեխային և հերթային հանդիպա-  
կան պետուարատիվ խմբակներ, ինքնա-  
մրացում և այլն) :

13. Տպարանի գիրեկցիան պարտավոր-  
վում և ամեն որ գործարկումին և ցեխային  
կոմիտեներին ներկայացնել ցեխերի, առան-

ձին բաժինների և տպարանի պլանների կարուրման վորակական ու քանակական ցուցանիշները:

14. Ամեն կերպ նպաստել, ոժանդակել և դեկալարել գյուտ և պայքարութոնների աշխատանքներին, ոգտագործելով այդ նպատակի համար նախատեսված գումարները:

### 3. ՃՏՄ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՄՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

15. ՃՏՄ-ն պարտավորվում է բոլոր ՃՏՄ անդամներին ընդդրկել սոցմշման և Հարգածայնության շարքերը և կնքել ինքնակոնտրակտացման սարքանագրեր :

16. ՃՏՄ-ն պարտավորվում է իր անդամների միջոցով կոնկրետ գործնական միջոցներ ձեռք առնել պահների քանակական և վորակական ցուցանիշները կատարելու արժանիքի տեխնիկայի բարձրացման և տեխնիկան վողջ բանվորների սեփականություն դարձնելու համար :

17. ՃՏՄ-ի անդամների արձակումը և տեղափոխումը կատարում է արմինիստրացիան տեղեկացնելով ՃՏՄ բյուրոյին և գործարքություն :

18. ՃՏՄ անդամները արձակվելու գեղափոխումը կատարում է արմինիստրացիան տեղեկացնելով ՃՏՄ բյուրոյին և գործարքություն :

19. ՃՏՄ անդամները արձակվելու գեղափոխում մեկ ամիս առաջ պետք է գրամուր

նախադպուչացվեն: ՃՏՄ-ն ել նույնքան ժամանակ առաջ պետք է դպուչացնի աղմինիստրացիային իր կամուֆին հեռացվելու մասին: ՃՏՄ անդամները արտադրությանը նյութական մնաս հասցնելու պատճառով, արձակվելիս աղմինիստրացիան պարտավորվում է եքսպերտ հանձնաժողով հրավիրել իր, գործարքությունը և առաջացած վնասը տեղն ու տեղը քննել:

20. ՃՏՄ բյուրոն պարտավորվում է բնդիանուր ժողովների, ընկերական գաղտարանների միջոցով՝ լայնորեն տուժի հասարակական միջոցներ գործադրել այն ՃՏՄ անդամների վերաբերմար, վորոնք թույլ կտան իրենց խախտել աշխատիսցիպլինան և ներքին կանոնադրությունը:

21. ՃՏՄ անդամներն աշխատանքի ժմերին իրավունք չունեն իրենց պարտավորություններից դուրս վորեե աշխատանքով զրադպելու՝ առանց դրա համար աղմինիստրացիայի նախական համաձայնությունը ստանալու:

22. ՃՏՄ անդամների վորակը բարձրացնելու համար աղմինիստրացիան պարտավոր է 1933 թ. լնթացքում արտադրական եքոկուրսիայի համար նախատեսված գումարների 10 տոկոսը հատկացնել ՃՏՄ

բյուրոյին, վորն իր Հերթին կկազմակերպի  
գործուղումներ և եքսկուրսիաներ արդյու-  
նաբերական քաղաքներում :

23. Դիրեկցիան պարտավոր ե կառուց-  
վող նոր բնակարանի սենյակների 10 տո-  
կոսը հատկացնել ՃՏՄ-ի բնակարանազուրկ  
անդամներին: Բացի այդ ՃՏՄ անդամներին  
կցել փակ խանութիւն, ճաշարանին և այլն:

24. Աղմինստրացիան պարտավոր ե իր  
հաշվից ՃՏՄ անդամների համար ձեռք բե-  
րել կուրորտամանատորիանի համար մեկ  
տեղ: Բացի այդ գործարկումը պարտավոր ե  
միության կողմից հատկացլած կու-  
րորտամանատորյաների և հանդատյան տնե-  
րի տեղերի 10 տոկոսը հատկացնել ՃՏՄ-ին:

25. Աղմինստրացիան պարտավոր ե պար-  
գևատրման ընդհանուր Փոնդի 10 տոկոսը  
հատկացնել ՃՏՄ բյուրոյին ՃՏՄ անդամնե-  
րին պարզեատրելու համար:

26. ՃՏՄ բյուրոն պարտավոր ե ՃՏՄ  
անդամների միջոցով կոնկրետ միջոցնե-  
րով կոնկրետ հակողություն սահմանել  
սույն պարտավորությունները անխախտ  
կերպով կառարելու համար:

#### 4. ԲԱՆՎՈՐ ՇԱՅԱՅՑՈՂՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐ- ՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.

27. Գետհրամի տպարանի բանվոր-  
ծառայողները պարտավորվում են:

ա) Կատարելապես վերացնել հարգելի  
պատճառին չունեցող պարապուրդները.  
Հիմնովին վերացնել պրոդուկները, առավե-  
լագույն չափով բեռնավորել աշխատանքի  
որը, լավացնել արտադրանքի, վորակը,  
բարձրացնելով աշխատացիկինան պլաններն  
անթերի կատարելու համար:

բ) Սարքավորման ու գործիքներին  
խնամքով վերաբերվել, խնայողությամբ  
ոգտագործել այն, թույլ չտալով, վոր այդ-  
պիսիների ոգտագործումը գերազանցի պլա-  
նով ընդունված չափերը:

շ) Տպարանի ծառայողները և հաշվա-  
պահության աշխատավորները պարտավոր-  
վում են իրենց աշխատանքների թերու-  
թյուններն անմիջապես վերացնել, ժամա-  
նակին տակ պլանների կատարման վորակա-  
կան քանակական ցուցանիշները, հաշվա-  
պահական գործերը յուրաքանչյուր ամսին  
և կարտալի վերջին աժուրի բերել և ա-  
մեն ամսի 5-ին տալ նախորդ ամսվա  
արտաշըռության ինքնարժեքը:

դ) Ակտել կերպով մասնակցել արտա-  
դրական խորհրդակցությունների աշխա-  
տանքներին, բացի այդ ՃՏՄ-ի անդամները  
և վորակյալ բանվորները պարտավորվում  
են իրենց գիտելիքներն ու փորձը սովորեց-  
նել բանվորական նոր կադրերին:

ե) Արհմիության անդամները պար-  
տավորվում են որինակելի լինել տույն հար-  
կաքական պայմանագրով ստանձնված պար-  
տավորությունների կատարման մեջ:

### 5. ԳՈՐԾԱՐԿՈՄԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆ- ԵՐԸ

28. Պետհրատի միացյալ գործարկոմը  
պարտավորվում է հատուկ հսկողություն  
սահմանել կողմերի կողմից վերցրած պար-  
տավորությունները ժամանակին կատա-  
րելու և այլ պարտավորությունների ան-  
ժիշտականորեն ողնելու և ոժանդակելու: Յ  
ամիսը մեկ անգամ կազմակերպել մասնայա-  
կան ստուգում՝ պայմանագրի լրիվ և ան-  
չեղորեն կիրառումն ապահովելու համար:

29. Աշխուժացնել արտադրական խոր-  
հրդակցությունների աշխատանքները և  
սիստեմատիկաբար արտխորհրդակցություն-  
ներում քննության առնել պլանների

կատարմանը խոչընդուն հանդիսացող ըուլոր  
այն խնդիրները, վորոնք կառաջանան ցե-  
խերում կամ աշխատանքի այլ պրոցեսում:

30. Գործարկոմը հանձն և առնում բան-  
վորության սպասարկման գործն այնպէս  
կազմակերպել, վորայեսզի բանվորը մատա-  
կարարվի անհրաժեշտ մթերքներով և ալ-  
րանքներով: Միաժամանակ գործարկոմը  
պարտավոր է ուժեղացնել բանվորի գաղտների  
կոնտրոլ փակ կոռուպտացիայի աշխատանք-  
ների վրա:

31. Գործարկոմը և ցեխկոմները պարտա-  
վոր են կազմակերպել լավագույն հարվածա-  
յին բրիգադներ, արտադրական խմբակներ,  
անտհաշվարկի բրիգադներ (դիրեկցիայի գլո-  
խավորությամբ) և իրենց սիստեմատիկ ու  
կոնկրետ զեկավարությամբ ապահովել  
նրանց հետագա աշխատանքները:

32. Ապահովել բանվորների, ՃՏՄ-ի ան-  
դամների և դիրեկցիայի մասնակցությունն  
արտխորհրդակցություններին, ցեխային  
պլան-սպերատիվ խմբակների աշխատանք  
ներին, գլխավորելով բանվորների շարժու-  
մըն ու ակտիվությունը տեխնիկան տիրապե-  
տելու գործում: Գործարկոմը պարտա-

վորվում ե իր հերթին սոցմբցման ու հարավածայնության ամենորյա հաշվեառում կատարել, վորի միջոցով հարապարակ հանել կեղծ հարվածայիններին ու պրոգուլչենիններին: Գործարկումը հանձն և առնում դիտցիլինան ուժեղացնելու, հոսունության դեմ պայքարելու և հարվածայնությունն ու սոցմբցումն ել ավելի խորացնելու համար, ձեռնարկել բոլոր միջոցները և այդ ուղղությամբ մորթիլդացիայի յենթարկել պրոֆակ տիվին և վողջ բանվոր ծառայողներին: Միաժամանակ հասարակական ազդեցության ու ընկերական-արտադրական գառարանի միջոցով պայքարել փչացումների, ուշացումների, սիմուլացիայի դեմ:

33. Համաձայն ԽՍՀՄ ԿԳԿ և ԺԿՄԴի 1932 թ. նոյեմբերի 15-ի վորոշման պրոդուչիկների մասին, դիրեկցիան պարտավոր և մեկ որ պրոգուլ տվողներին հեռացնել աշխատանքից նրանցից հետ վերցնելով հացի մթերային և ճաշարանի գրքույկները: Միաժամանակ գործկումը պարտավոր և այլպիսիների հարցը քննել ցեխային կամ կուեկտիվի ընդհանուր ժողովներում հեռացնելով նրանց արհմիության և հարվածայնության շարքերից:

## 6. ԲԱՆՎՈՐ-ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԿՈՒԼՏՈՒՐ-ԿԵՆՑԱՂԱՑԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ.

ՀԵ 3 - 37

34. Յեղնելով Բանվոր-ծառայողների կուլտուրատիարակչական մասսայական աշխատանքներն ուժեղացնելու անհրաժեշտությունից, Պետհրատի տպարանի դիրեկցիան պարտավոր և սույն պայմանագիրը կնքելուց անմիջապես հետո, տպարանին կից ակումբը հանձնել Տպագրիչների Միության Կ. Վարչության իրավասությանը, վորը պարտավոր և կոնկրետ միջոցներ ձեռք առնել և կազմակերպել ու բարձր հիմքերի վրա յանել կուլտուրատիարակչական և մասսագնել կուլտուրատիարակչական գործականությանը, ակումբը ապահովելով նյութապես: Այդ առթիվ ողբարձութելով գործարկում-տեղկոմների կենտվարչության և տնտօրդանների կողմից նախատեսված գումարները:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Ակումբից ողբարձությունը իրավունք և վերապահվում Պետհրատի տպարանի, Պետհրատի վարչության, մամուլի աշխատավորների, Պետհրատի պահեստի բոլոր բանվոր-ծառայողներին:

35. Դիրեկցիան գործարկությունում պահպանություն ունի այս գործությունը:

թյան և բանվոր-ծառայողների կուլտուրա-  
կան պահանջները հոգալու համար հատկաց  
նում ե բաժանված բոլոր տեսակի աշխատա-  
վարձի Յ տոկոսը :

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ .—Գործարկումա-  
կան և կուլտուր-կրթական տոկոսնե-  
րի հատկացումները կատարվում են  
վոչ ուշ, աշխատավարձը բաժանե-  
լուց՝ 5 որ հետո :

36. Պետհրատի վարչությունը և տպա-  
րանի դիրեկցիան պարտավորվում են 1933  
թ. ընթացքում ավարտել 1931 թ. սկսած  
բանվորական բնակարանի 2-րդ մասի կա-  
ռուցումը, բացի այդ կոնկրետ նյութական  
միջոցներով ոժանդակել «Տպագրիչ» բնակ-  
չինկոոպ ընկերությանը՝ 1933 թ. ընթաց-  
քում նույնպես սկսել կառուցելու «Տպագրիչ»  
բնակչինկոոպի 3-րդ շենքը, վորպիսիք հատ-  
կացնել բնակարանազուրկ բանվոր-ծառա-  
յողներին :

37. Կառուցվող վերոհիշյալ շենքում  
մանկապարտեզին հատկացնել 2 սենյակ  
1933 թվականում մեկ խմբակ ևս կազմակեր  
պելու համար: Միաժամանակ դիրեկցիան  
պարտավորվում է Փարզործուսի զբաղեց-  
րած բնակչենքի 3-րդ հարկի սենյակը հատ-

կացնել Միությանը մանկամսուր կազմա-  
կերպելու համար:

38. Պետհրատի դիրեկցիան պարտա-  
վորվում ե տպարանում լույս տեսած հրա-  
տարակություններից մեկական որինակ տալ  
ակումբի գրադարանին, այդ առթիվ նախո-  
րոք համաձայնության գալով հրատարակ-  
չությունների հետ:

Պետհրատում տպադրված բոլոր տեսա-  
կի գրքերից և ժուրնալներից բանվորներն  
մտանում են 50 տոկոս զեղչով՝ գործարկո-  
մի միջոցով մեկական որինակ:

Գրծարկումը պարպավորվում է Կուս-  
չրատի, Գյուղհրատի, Պարբհրատի և այլ  
հրատարակչությունների հետ առանձին հա-  
մաձայնության կարգով բանվորների համար  
վերցնել զեղջլած զներով գրականություն:

Թերթերի վրա աշխատող բանվորներին  
դիրեկցիան պարուավոր է տալ մեկական ո-  
րինակ թերթ ճրի, այդ առթիվ համաձայ-  
նության գալով Պարբհրատի հետ:

39. Դիրեկցիան պարուավորվում է 1933  
թ. ընթացքում ամբողջապես ավարտել աը-  
պարանի 3-րդ հարկի կառուցումը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ .— Դիրեկցիան  
պարտավոր ե 3-րդ հարկից գործար  
կոմի համար հատկացնել առանձին

սենյակ իր բոլոր հարմարությաւններով, միւնույն ժամանակ հոգալով  
նրա տաքացման, լուսավորման և  
հեռախոսի ծախքերը:

40. Բանմատակարարումը և մինդի գործը կարգավորելու համար, Պետհրատի վարչությունը, տպարանի դիրեկցիան և Միության կենտրալաշությունը պարտավորվուած են ճաշարանին և բանկոր-ձառայողներին բանջարեղենով, մթերքներով և մրգով ապահովելու համար, սույն պայմանագիրը կընդունուած անմիջապես հետո, ձեռք բերել 5 հեկտար տարածությամբ հողամաս կամ այդի, վորտեղ բացի ստացվող մթերքից՝ կազմակերպել նաև անասնաբուծություն պահելով 4 կով, 30 վոլմար, 10 խոզ, 25 ճագար և այլն:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— 1. Տնտեսությունը կազմակերպելու համար, տպարանի դիրեկցիան պարտավոր և հատկացնել 8 հազար ռուբլի, Պետհրատի վարչությունը 5 հազար ռ. Միության կենտրալաշությունը և գործարկումը 5 հազար ռուբլի:

2. Գործարկումը պարտավոր և ամիսը 2 անգամ կազմակերպել շաբաթորյակ անտեսության մեջ աշխատե-

լու, համար: Բացի այդ գործարկումը պարտավոր և բան-բրիգադաների միջոցով ուժեղացնել Հսկողության տնտեսության աշխատանքների վրա:

3. Բացի վերոհիշյալ ձեռնարկամաներից Պետհրատի վարչությունը, տպարանի դիրեկցիան և գործարկումը պարտավորվուած են գործնական միջոցներ ձեռք տանել ճաշարանը արտապլանային կարգով մթերքներով ապահովելու համար:

41. Արքմինիստրացիան պարտավորվուած է բանվորների կողմից արված գյուտերը և արտադրությանը վերաբերող առաջարկները քննության առնել 3 որփա ընթացքում:

Այն գյուտարարի առաջարկությունը, վորը կրնգունի արտադրական խորհրդակցության, Գյուտրյուրոյի և աղմինիստրացիայի կողմից, գյուտարարական Փոնդից արգում և նրան պարզեցնել գյուտը պատրաստելու համար անհրաժեշտ գումար, համաձայնեցնելով այն գործարկումի հետ:

42. Արտադրությունից պրոդուկների, սիմուլացիայի, վիճակումների, հարբեցողության, մեքենաների ջարդման և անդիսցիսդիմության, հարացած համար գումար գրադարած սենյակի արձակված որից 3 որ հետո:

43. Արտապլանային կարգով բանվոր-  
ծառայողներին և ՃՏՄ անդամներին սանա-  
տորիա հանգստի տներ ուղարկելու համար,  
Պետհրատի վարչությունը և տպարանի  
դիրեկցիան պարտավոր են հատկացնել 4000  
ոռութիւն:

44. Դիրեկցիան պարտավոր է կաղըերի  
պատրաստման և հարվածայնության Փոն-  
դերից հատկացնել հատուկ գումար լավա-  
գույն հարվածային բանվորներին և ՃՏՄ  
անդամներին արտադրական եքսկուրսիա  
դարձելու համար:

#### 7. ԱՃԽԱՏԱՆՔԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՆ ԱԽ ԱՐՁԱԿԵԼԸ

45. Դիրեկցիան պարտավոր է աշխա-  
տանքի ընդունել առաջին հերթին տպարա-  
նի բանվոր-ծառայողների յերեխաներին,  
բացառությամբ վորակյալ աշխատողներից  
ու մասնագետներից, վորոնց ընտրությունը  
կստարում է վարչությունը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ — Բոյոր տեսա-  
կի աշխատողների ընդունելության  
դեպքում, աղմինիստրացիան պար-  
տավոր է մեկ օրվա ընթացքում հայտ  
նել գործարկումին: Գործարկումին ի-  
րավունք է վերապահվում յուրաքան-

չյուր նոր ընդունվող բանվոր-ծառա-  
յողի նկատմամբ հիմնավորված բա-  
ցարկ տալու մեկ օրվա ընթացքում,  
յեթե աղմինիստրացիան կամ վարչու-  
թյունը գործարկումի հետ չեն համա-  
ձայնվում, այն դեպքում հարցը լուծ-  
վում է կոնֆլիկտային կարգով:

46. Աշխատելնսգրքի 47 -րդ հոդվածի ա և  
ե կետերի հիմունքներով հաստիկի կրծատե-  
լը և արձակումը կիրապվում է գործարկումի  
և միության նախնական համաձայնու-  
թյամբ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ — Տպագրիչնե-  
րի Արհմիության կմնավարչության և  
գործարկումի անդամների կրծատման  
հարցը նախորոք պետք է համաձայ-  
նեցվի գործարկումի և կմնավարչու-  
թյան հետ:

47. Բոյոր գեպքերում արձակման յեն-  
թարկված աշխատակիցները փաստորեն աշ-  
խատանքից աղատված են համարվում իրենց  
հասանելիքներն ստանալուց հետո :

#### 8. ԱՃԽԱՏԱՆՔԻ ԺԱՄՄՐԸ

48. Պետհրատի տպարանում աշխատան-  
քի տեսողությունը սահմանվում է 7 ժամյա  
բանվորական որով:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ .— Տպարանի ծառայողներն աշխատում են 7 և կես ժամ) (Հաջված հանդստի կես ժամը) :

49. Տպարանում աշխատանքները կատարվում են 7 ժամով, 6 ժամ աշխատում են ցինկոդրաֆիայի տրավելչիկները:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ .— 1. Այս բանվորները, վորոնք աշխատում են առաջին և յերկրորդ հերթին՝ կատարելով գործարքային աշխատանք, 3-րդ հերթի փոխադրվելիս մեկ ժամ պահասաշխատելու դիմաց ստանում են հատուցում՝ համաձայն Աշխորենսդրքի 69-րդ Հոդվածի: Գիշերային աշխատանքի ամեն մի ժամի համար վարձը համապատասխան չափով ավելանում է: Գիշերային մի ժամը վարձատըրավում ե, ինչպես ցերեկվա մի ժամի 8/7-ականը (Հոդված 95):

2. Գործարվարձով աշխատելիս՝ բանվորներն այդ գեպքում, բացի գործարձի հաշվով ստացված աշխատավարձից, իրենց կատեղորիայի ժամապարձի 1/8-ականը կամ 1/5-ականը (Հոդված 94—95):

50. Գիշերային աշխատողների համար, գիշերկությունը պարտավորվում է 4առ-

կացնել առանձին սենյակներ, վորոտեղ. Հնաբավոր լինի հանդստանալ մինչև աշխատանքի ացնելը, կամ աշխատանքից հետո՝ մինչեւ տուն գնալը:

### 9. ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՄՈՉ

51. Պետհրատի տպարանի բոլոր բանվոր-ծառայողները աշխատավարձ են ստանում ժամապարձային սիստեմով: Ամսական աշխատանքի ժամերը հաշվում են 175 ժամ և աշխատավարձը բաժանվում է բրկյալ ժամերի վրա ու գուրս է բերվում ժիշտամապարձը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ .—ա) ժամապարձով աշխատավարձ չեն ստանում վարչաւունիկական անձնակազմը և գըրասենյակային ծառայողները:

բ) վարչաւունիկական անձնակազմի և գըրասենյակային ծառայողների աշխատավարձը սահմանվում է Աշխատողկոմատի կողմից հրատարակված տարիֆ-ցանցով:

52. Տպարանում գոյություն ունեն հետեւյալ յերկու տարիփային ցանցերը .—

ա) աշակերտական, վորոնց առաջին կարգի համար վորոշվում է ամսական 25 ռ.

բ) կողեկ, իսկ մի ժամականը 14,8 կոպեկ:

Հետաղա կարգերի դրույքները սահմանվում  
են 4 կարգանոց ցանցով 1:1,9 հարաբերա-  
կանով.

Կարգ	Կոեֆիցիենտ	Մի ժամկա	Որփա	Ամսական
1	1	14,8	1-03	25-84
2	1,2	17,8	1-24	31-00
3	1,5	22,2	1-55	38-76
4	1,9	28,1	1-86	46-04

բ) բանվորական, վորոնց առաջին կար-  
դի համար վորոշվում է ամսական—36 ռ.  
92 կ., իսկ մի ժամկանը՝ 21,1 կ., հետագա-  
կարգերի դրույքները սահմանվում են 8  
կարգանոց ցանցով 1:2,8 հարաբերականով.

Կարգ	Կոեֆիցիենտ	Մի ժամկա	Որփա	Ամսական
1	1	21,1	1-48	36-92
2	1,2	25,8	1-77	44-30
3	1,45	30,6	2-04	53-53
4	1,7	35,9	2-51	62-76
5	1,95	47,2	3-08	71-98
6	2,2	46,4	3-25	81-22
7	2,5	51,1	3-69	92-20
8	2,8	52,7	4-14	103-38

ԾԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. Սույն տարիՓային ցան-  
ցը կիրառվում է ժամանակավոր կեր-  
պով մինչև Տպադրիչների Միության  
կենտրոնի կողմից ստացվող նոր տա-

րիֆային ցանցը, վորն ստանալուց  
անմիջապես հետո կկիրառվի կյան-  
քում:

53. Աշխատավարձի ու գործավարձա-  
յին բոլոր այլ տեսակի վարձատրություն-  
ները կատարվում են ամսութ 2 անդամ բան-  
վորների համար՝ վոչ ուշ ամսի 5-ին և  
20-ին, իսկ մյուս աշխատավարդությունների համար  
ամսի 1-ին և 16-ին աշխատանքի մունակին:

54. Գետհրատում գոյություն ունեցող  
բոլոր ցեխի աշխատանքները բացի գրասեն-  
յակներից կատարվում են գործավարձով:

55. Դիբեկցիան պարտվորվում է չտապ-  
կուրդով վոչ ուշ մինչև մայիսի 1-ը կատա-  
րել աշխատավարձի ֆոնդի հիմնական ու-  
սումնասիրություն ըստ առանձին ցեխերի  
և կատեզորիաների, առանձնացնելով գոր-  
ծավարձային և ժամային աշխատավարձի  
ֆոնդերը, վորպիսի ուսումնասիրության  
մշակված տվյալների հիման վրա մինչև մա-  
յիսի մեջը վերանայել գործավարձային և  
ժամային աշխատավարձի դրույքները՝ աշ-  
խատավարձի 5 տոկոս լրացուցիչ ֆոնդի  
հաշվին առաջատար և վորպիսալ պրոֆե-  
սիաները բարձր աշխատավարձով ապահո-  
վելու «Ճախ» հավասարեցման մնացորդներն  
խստա վերացնելու ուղղությամբ և այն մա-  
յիսի 16-ից կիրառելու պայմանով:

Մինչև Միության կենտկօմից նոր ապրիլային տեղեկատուն ստանալը և աշխատավարձի Փոնդերի վերաբաշխումը տպարանում կիրառվում են 1932 թ. պայմանագրով ընդունված ցանցն ու դրույժները:

56. Տեխնորմիրովկան հիմնական պրոցեսների նկատմամբ ավարտել՝ տպագրական ցեխում մինչև ապրիլի 1-ը, եջկապի ցեխում մինչև մայիսի 1-ը, բրոշուրովկայի և կազմարարական բաժիններում մինչև մայիսի 10-ը, վորից ամենիջապես հետո անցկացնել պրոդրեսիվ գործավարձային սիստեմը: Պատրաստի նորմաները կիրառել մայիսի 20-ից, իսկ մնացած պրոցեսների նորմաները մշակել հիմնականում ավարտել մինչև հոկտեմբերի 1-ը, վորից հետո սկսել նորմիրովկան լինութիպի և գրաչարական ցեխերում:

ԾԱՆՈԹ. — 1. Տեխնորմիրովկան չանցկացրած պրոցեսների նկատմամբ կիրառվում են գոյություն ունեցող գնահատումները, առանձին գեսլքերում իրավունք վերապահելով դիրեկտիային միության հետ համաձայնեցնելով վերանայել տվյալ գնահատումները:

2. Պատրաստի տեխնիկական նորմաները կիրառվում են ամենիջապես

պրոդրեսիվ գործավարձի հիմունքներով:

57. Քայցումների, ինչպես նաև պարագուղմների նկատմամբ կիրառվում են գոյություն ունեցող որենքները: Տեխնորմիրովկայի գնահատումների համար սահմանվում են ասլահովել տոկոսներ ցեխեր աշխատավարձի ուսումնասիրությունն ավարտելուց անմիջապես հետո և վորուես լրացուցիչ մաս կցվում են սույն ուղայմանագրին:

58. Աղմինիստրացիան պարտավոր և առանձին պրոցեսների նորմաներն ու գնահատումները մինչև ԳԿՀ-ի համատառության գնելը հանձնել գործարկումին՝ բանվորական հանձնաժողովներում, բրիգադներում և արտխորհրդակցություններում ֆնելու և մշակելու համար:

Գործարկումին հանձնելուց հետո 5 որվանիթացքում գնահատումները պետք են հաստատվեն ԳԿՀ-ի կողմից, յիթե այդ ժամանակամիջոցում գնահատումները ԳԿՀ-ի կողմից հաստատված չլինեն, ադմինիստրացիանք կարող են կիրառել անկախ հաստատումից լրությունը: տարածայնությունները լուծվում են սովորական կարգով: Նոր սահմանված էամ փոփոխված նորմաները և գնահատումները

ները պետք ե կիրառվեն բանվորներին հայ-  
տարարելուց 3 որ հետո միայն. բանվորը  
գնահատման հետ համաձայն չիներու դեպ-  
քում վեճը լուծում է ԳԿՀ-ն այդ մատին  
ԳԿՀ-ին հայտարարություն արվելուց 24  
ժամվա ընթացքում, ըստ վորում բանվորն  
իրավունք չունի իրեն տրված աշխատանքը  
դադարեցնելու ու չկատարել:

Յեթե ԳԿՀ-ում նորմաները և գնահա-  
տումները հաստատելիս կողմերը համաձայ  
նության չգան, աշխատանքը պետք ե կա-  
տարվի առմիջնամատրացիայի նշանակած նոր-  
մաներով և զնահատումներով: Այդպիսի  
գործերի համար տրված վճարը համարվում  
է կանխափնար: Վերջնարկուն հաշվարկը կա-  
տարվում է նորմաները ԳԿՀ-ում հաստա-  
վելուց հետո:

59. Պետհրատի տպարանի բոլոր ցե-  
խերում բանվորական շանցի 3-րդ կատեգո-  
րիայի մեջ մտնող բանվորները պետք ե մըս-  
նեն գործավարձայինի մեջ:

Գործավարձային աշխատանքը կարող է  
կատարվել, թե անհատական, թե բրիգա-  
դային և թե կոլեկտիվորեն: Կոլեկտիվ կամ  
բրիգադային աշխատանքի դեպքում խմբի  
աշխատավարձը բաժանվում է նրա անդամ-  
ների միջև ըստ իրենց բանվորական ժամերի

բանակի աշխատանքի բնույթի և սահման-  
ված կարդերի:

ԾԱՆՈՒԹ. — 1. Կոլեկտիվի կամ բը-  
րիգադի մեջ մտնողների ընտրությու-  
նը կատարվում է դիրեկցիան:

2. Վնասակար արտադրության մեջ  
բանվորական կրծատ որով աշխատող  
բանվորների համար, դարձավարձա-  
յին զնահատումները կատարվում են  
նույն ձևով՝ արտադրության նորման  
բաժանելով նրանց կրծատված բան-  
վորական որվածամերի վրա:

3. Արտաժամեները վճարվում են  
գրյություն ունեցող որենքի համա-  
ծայն:

60. Կատարվող աշխատանքի համեմատ  
դիրեկցիան բանվորներին նշանակում է տա-  
րիքային կարգ, համաձայն Սկսության կենտ  
կոմի կարգացմանցի: Բանվորը նշանակված  
կարգի հետ չհամաձայնվելու դեպքում,  
կարգը լաւձվում է ԳԿՀ-ին տված հայտա-  
րարությունների կարգով:

Բանվոր-ծառայողների բարձր կարգից  
իջեցնելը կարող է տեղի ունենալ ԳԿՀ-ի  
կողմից պարզված հետևյալ դեպքերում:

ա) Յեթե աշխատանքի վորակը չի հա-

մապատասխանում նշանակված կարգին և  
յեթե այդ անպետքությունը պարզվում է  
ոկրթական կարգի նշանակելուց հետո, աշ-  
խատանքի ընթացքում:

բ) Կարգի իջեցման չհամաձայնող բար-  
կործառայողը կարող է արձակվել ընդհա-  
նուր հիմունքներով՝ ավելի ցածր կարգի  
փոխվելու համաձայնվողը, փոխվելու որից  
15 որ ստանում է նախկին աշխատավարձը:

#### 10. ԱՇԽՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

61. Տպարանում պետք է ունենալ բա-  
րձրար թվով լվացարաններ և պահանջված  
քանակությամբ ոճառ։ Բացի այդ դիրքեկ-  
տիան պարտավոր ե, Փիզիկական աշխատանք  
կատարող բանվորներին տալ արտհագուստ-  
ներ դեկավարվելով՝ դոյություն ունեցող  
նորմաներով։

ԾԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. — 1. Կաթը տրվում է ձու-  
լարանի, ցինկոդրաֆիայի, լինոտի-  
պի, ստերիլուսիպի և ոռոտացիոնի ու  
հետազում նոր բացվելիք վնասա-  
կար ցեխերի բանվորներին։

2. Բոլոր դրաշարներին, տպա-  
գրիչներին ու կազմարարներին դի-  
րեկցիան պարտավորվում է տալու,  
յուրաքանչյուր աշխատանքի որվա-

համար մեկական բաժակ կաթ թօ-  
նարժեքով։

3. Բանվորների արտհագուստների  
ու յերեսսրբիչների ըվանալու պար-  
տականությունը դրվում է դիրեկ-  
տիայի վրա։

4. Մասնահագուստի փոխարեն դը-  
րամական հատուցում չի թույլատրո-  
վում։

62. Զենարկությունը պարտապոր և  
բոլոր բաժիններում սուեղծել առողջապահիկ  
պարմաններ։

Տպարանի բոլոր ցեխերում պետք է լի-  
նեն դեղարկղներ անհրաժեշտ դեղորայքով  
և տպարանին կից ունենալ շտապ ոգնության  
կայան անհրաժեշտ շտապով։

63. Տեխնիկական անվտանգության  
համար նախատեսված գումարներն ոգտա-  
գործել ժամանակին և այդ ուղղությամբ  
Աշխատողկոմատի հետ կնքել տեխնիկական  
անվտանգության նոր պայմանագիր 1983  
թվի համար։

#### 11. ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԴՆԵՐ

64. Համաձայն Աշխորենսգրքի 114-րդ  
հոդվածի առաջազն 5 և կես ամիս անընդ-  
հատ աշխատավայրում, տպարանի բան-

Վոր-ծառայողներին արձակուրդ և տրվում  
արձակամար բոլորին անխտիր 12 բանոր:

Հ Ա Բ	ՊԱՏՇՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹՅԹԸ	ԱՐՁԱԿԱՆ ԿԱՐԳԻ ԱՆԴԻ
1	Գրաշաբներին . . . . .	2 զար.
2	Տպագրելչներին . . . . .	2 զար.
3	Զուլարանի բանվորներին . . . . .	1—9 շենքուներին բանվորներին
4	Լինութիփի և մօնութիփի գրութ.	10 ինչ արված և 12 բանը
5	Սաներուայի բանվորներին	15 բացի ոչ արձակուրդ
6	Ցինկուրաֆի արձակուրդ բանվորներին	16 նույնական արձակուրդ
7	Ռուսացինի . . . . .	17 ԱՄ Ամսական Ամսական Ամսական
8	Լինութիփի արական բանվորներին	18 Ամսական Ամսական Ամսական
9	Կազմակերպություններին . . . . .	19 Ամսական Ամսական Ամսական
10	Ցաքար. հավաքարարականիներին	20 Ամսական Ամսական Ամսական
11	Արժակուրդի արական արական	21 Ամսական Ամսական Ամսական
12	Քահանակ արական արական	22 Ամսական Ամսական Ամսական
13	Մեջնաբարձրներին . . . . .	23 Ամսական Ամսական Ամսական
14	Պարտեզական և ձեռական	24 Ամսական Ամսական Ամսական
15	Գահական բանվորներ, վորոնք	25 Ամսական Ամսական Ամսական

ԾԱՆՈՒԹ. — 1. Այն գրասենյակային ծառայողները, վորոնք անմիջականորեն կազմված են արտադրության հետ և աշխատում են այնքան, վորքան նույն ցեխի բանվորները, նման աշխատակիցները նույնպես ոգտվում են մեկ ամիս արձակուրդով:

2. Տպարանի այն պատասխանատու աշխատակիցները, վորոնց աշխատանքի ժամերը չեն չափավորված, և աշխատառ են 7 ժամ և գրանից ավելի, այդպիսիները նույնպես ոգտվում են մեկ ամիս արձակուրդով:

3. Զեռնարկությունը պարտավոր և տարեկերջին փակել բոլոր բանվորների արձակուրդային հաշիվները:

4. Արձակուրդները արվում են տարվա բոլոր ամիսներին:

65. Արձակուրդի իրավունք ունենալու համար սահմանված ժամկետից շուտ արձակուրդ բանվոր-ծառայողները հաշվեհարդարի ժամանակ ստանում են դրամական փոխհատուցում չողուազործված արձակուրդի փոխարեն:

12. ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՄԱՆ  
ԱՍՊԱՐԵՉՈՒՄ

66. Անչափահասները ձեռնարկության մեջ կազմում են վորակյալ բանվորների ընդհանուր թվի 10 տոկոսը, վորից 30 տոկոսը պետք ե լինեն կանայք :

Տպարանի չափահաս և անչափահաս բանվոր-աշակերտների թիվը լրացվում է հարգածային բանվորների և յերկարատև բանվորական ստաժ ունեցող բանվորների զավակներից :

67. Աշակերտության վորակավորման համար կիրառվում է կոլեկտիվ, բրիգադային և անհատական ուսուցման մեթոդները, վորոնց մեջ մտնում են 1—4 կարգի աշակերտական ցանցում յեղածները :

68. Դիրեկցիան և գործարկումը պարտավորվում են յուրաքանչյուր ցեխում կազմակերպել տեխնիկան տիրապետող խմբակներ և գեկավարել նրանց աշխատանքները :

ԾԱՆՈՒԹ. — Տպարանի ՃՏՄ-ն պարտավորվում է յուրաքանչյուր նոր կազմակերպված տեխնիկան տիրապետող խմբակների չափագիներ և դասատումներ :

69. Տպարանի դիրեկցիան պարտավոր և 1933 թ. հունիսին վորակավորման և վե-

րավորակավորման համար կենտրոնական քաղաքներ գործուղել 6 հարվածային լավագույն բանլորների, վորի 10 տոկոսը պետք է լինեն ՃՏՄ անդամներ : Այդ հարցը նախորդը համաձայնեցնելով միության հետ :

13. ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿԱՌՈՒԽՆ ՍՏՈՒԳԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

70. Տպարանի դիրեկցիան և գործարկումը պարտավորվում են կազմակերպել յերկառագմանի պարտավորությունների ամենուրի սիստեմատիկ ստուգում : Սույն հավաքական պայմանագիրը խախոսում հայտաբերող կողմը, պարտավոր և անմիջապես իրացնել դարձնել մյուս կողմին հիշյալ խախոսումը տեղնուտեղը վերացնելու համար :

71. Ծուրաքանչյուր 3 ամիսը մեկ անգամ գործարկում և դիրեկցիան կատարում են հավաքական պայմանագրի մասսայական ստուգում :

72. Սույն հավաքական պայմանագիրը խախտելու համար, կողմերի դեկայար աշխատակիցներից, —կոնկրետ պատճառ դարձողները յենթարկվում են քրեական պատասխանատվության (համաձայն Աշխորենսդրքի 134-րդ հոդվածի) :

Սույն պայմանագրի խախտման դեպքում  
յուրաքանչյուր բանվոր-ծառայող և ՃՇՄ-ի  
անդամ կրում են .—

ա) Դիսցիպլինար պատասխանատվություն՝ տուժացուցակի համաձայն .

բ) Հասարակական պատասխանատվություն՝ արտադրական-ընկերական դատարանի առաջ .

գ) Վորպես միության անդամ իր արհկագրակերպության առաջ :

73. Սույն պայմանագրիը կնքվում է մեկ տարի ժամանակով և ուժի մեջ ե մըսնում 1933 թ. մարտի 1-ից մինչև 1934 թ. փետրվարի 28-ը և տարածվում ե ներկայական աշխատող և թե հետազայտմ նոր ընդունվող բանվոր-ծառայողների վրա :

ԾԱՆՈԹ. — 1. Սույն պայմանագրիը չի տարածվում վարձման, աշխատանքից արձակելու իրավունքով ուժոված վարչական կազմի վրա :

2. Պայմանագրի կիրառման ժամանակամիջոցը կամ պայմանագրի առանձին կետերը փոփոխության կարող են յենթարկվել միայն կողմերի փոխազարձ համաձայնությամբ :

74. Սույն պայմանագրի կիրառման

ժամանակաման հողի վրա ծագած վեճերի և կոնֆլիկտների լուծման համար Պետհրատում կարգակերպվում ե ԳԿՀ: ԳԿՀ-ի կարգակերպման կարգը նրանց պարտականությունները սահմանվում են հատուկ կանոնագրությամբ :

ԾԱՆՈԹ. — 1. Դիբեկյիան և գործարկության մեջ անդամներին տալիս են համապատասխան լիազորություններ :

2. ԳԿՀ-ի նիստերը կարող են հրավիրվել նաև աշխատանքի մոմենտում (նայած գործի անհրաժեշտության) :

75. Սույն հավաքական պայմանագրի կնքման ժամանակ Պետհրատի տարարանում աշխատող բանվոր-ծառայողների թվին է 545 հոգի:

76. Սույն պայմանագրով չնախատեսված աշխատանքի բոլոր պայմանները կար-

Հ-493Ճ

գավորվում են աշխատանքի այդ մտակա-  
գործող որենքներով:

77. Սույն պայմանագիրը Պետհատի  
վարչության հաշվին տպագրվում է և բա-  
ժանվում բանլործառայօղներին մեկա-  
կան որինակ:

Հայաստանի Տպագրիչների Արհմիու-  
թյան Պետհատի տպարանի միացյալ  
գործարկութի նախագահ՝  
Ա. ԳՅՈՒՂԻՉՅԱՆՑԱՆ

ՀՍԽՀ Պետհատի դիրեկտորի տեղակալ՝  
Լ. ՈՀԱՆՅԱՆ

Պետհատի Տպարանի գլուխոր  
Զ. ՄԱՐՈՒՅԵԱՆ

Սույն պայմանագիրը մշակված և հաս-  
տատված է Տպագրիչների Միության Կենտ-  
վարչության կողմից:

Միության նախագահ՝ Վ. ՍԱՐՈՅԱՆ

Սույն պայմանագիրը հակատված  
Յերևանի Աշխատանքի բաժնի կողմից՝

Յերաշխաժվար՝ Ա. ԱՐԱԲՈՅՉՅԱՆ  
2 ապրիլի 1933 թ.

Պետհատի տպարան պատվեր 812 Ա. 8408 մ ՌԱԴՐԱՋ

Ա. 1938 թ.

«Ազգային գրադարան



NL0196642

~~1~~ ~~1~~ APM.

~~1~~ ~~1~~ 1-493a